

**HØRINGSUTTALE VEDR. PLANARBEID OM KLOAKKANLEGG I SENTRUM AV KNARVIK.
Knarvik 11.09.20.**

Folkehelseloven står sterkt i Norge og har lang tradisjon. Folkehelsearbeid stammer like tilbake til dansketiden. Den første loven kom med *Sunnhetsloven i 1860*. Den var meget vel formulert og dekket stort sett behovet inntil kommunehelsetjenesteloven kom som en modernisert og mer detaljert utgave i 1984. Loven ble revidert og modernisert i 2011. Her fikk **kommunen**, kommunestyret, presisert sitt selvstendige ansvar for å ivareta folkehelsearbeidet. Loven presiserer både i lovtekst og gjennom departementets merknader hvordan dette arbeidet skal forstås og gjennomføres. Jeg vil kort redegjøre for det som er aktuelt for oss i denne saken.

Fra sentralt hold satses det sterkt på friluftsliv, mosjon, fysisk aktivitet som helseforebyggende tiltak, noe som går igjen i planer og rundskriv gjennom de siste årene. Dette gjenspeiler seg også i den norske legeförenings statusrapport om forebyggende og helsefremmende arbeid.

Arbeidet med folkehelse har bred politisk enighet, det samme gjelder sammenhengen mellom friluftsområder og folkehelse.

Miljøverndepartementet annonserte i en pressemelding 16.08.13 en handlingsplan for friområder hvor områder med byer og tettsteder skal prioriteres i årene fremover. Her heter det at: "Område med lite tilgjengelig strandsone og stort press på areala skal prioriterast". Dette gjelder jo i høyeste grad det gjenværende grøntareal rundt Kvasnesstemma og ned mot sjøen.

Den nye **Lov om folkehelsearbeid** har som formål å "*bidra til samfunnsutvikling som fremmer folkehelsearbeid, herunder utjevne sosiale helseforskjeller*". (Ikke alle har hytte eller egen hage). Videre skal "*Folkehelsearbeidet fremme befolkningens helse, **trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold** og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelse arbeid.*"

Bestemmelsene gjenspeiler de grunnleggende prinsipper for alt helsearbeid: "*helse i alt vi gjør*" (*Health in All Policies*) som innebærer bærekraft, føre var prinsippet og medvirkning. Det skal tas hensyn til påvirkningsfaktorer i alle samfunnssektorer, også i areal og boligplanlegging. I denne saken er det nærliggende å nevne kollisjon mellom boliger rundt et naturområde og en 1 mål stor og 11 m høy fabrikkbygning midt i dette naturområdet. Videre faren for støy og lukt som i seg selv kan skape helseskader, alt dette gjennom økt produksjon av stresshormon som medfører søvnplager, høyt blodtrykk, angst, depresjon og vantrivsel.

Kap.2-§4 gir kommunen et klart ansvar for folkehelsarbeidet. Der står det bl.a.: *Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivare tatt av andre myndigheter og virksomheter.* ((Dette innebærer også myndigheter innenfor den kommunale forvaltning).

Det fremgår klart i kap. 3 om miljørettet helsevern at kommunen har "*i oppgave å føre tilsyn med faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen*" Videre setter lovens §11 krav om *helsekonsekvensutredning*".

Kommunens ansvar ligger også i *Plan og bygningsloven* så vel som i *Folkehelseloven*.

§3 i Folkehelselovens annet ledd gir definisjon på folkehelsearbeid og beskrives som *"samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler,*".

I kommentarene til loven fremgår det at begrepet **"faktorer"** skal forstås vidt og omfatter et bredt sett av både positive og negative påvirkningsfaktorer. Bl.a. nevnes **"gode nærområder for aktivitet og friluftsliv"**, det skal unngås **"risikoområder for ulykker, støyforhold, forurensning situasjoner m.m."**

I Kap.-§4 presiseres ennå en gang kommunens ansvar: *"Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting"*.

Å redusere planlagt grøntareal, rekreasjonsområde som ligger midt i bebyggelsen og erstatte det med en sentralt kloakkanlegg med en diger fabrikkbygning som vil ruve i landskapet. Det vil så langt jeg kan se være et klart brudd på Folkehelselovens påbud om å fremme folkehelsen. Dette skaper ikke trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold som vil fremme god helse i befolkningen.

Folkehelsearbeidet skal være samfunnets innsats for å påvirke faktorer som legger til rette for gode bomiljø, grønne lunger i tettbygde strøk og skal hindre negative faktorer. Nettopp dette er kommunens ansvar som skal ivaretaes i henhold til det lovverk som rettsstaten drives etter.

Jeg anser det som helt nødvendig å finne nytt egnet område for kloakkutslipp som ikke kommer i konflikt med tettbygde strøk og med gjeldende lovverk.

Tidl kommuneoverlege i Lindås

Spes. i samfunnsmedisin

Innbygger i Knarvik